

НАЦРТ

На основу члана 54. Закона о добробити животиња („Сл. гласник РС“, 41/09), члана 46. Закона о ветеринарству („Сл. гласник РС“, бр. 91/05, 30/10, 93/12, 17/19- др. закон и 109/25- др. закон), чл. 2., 28. и 29. Одлуке о држању домаћих животиња на територији града Крушевца („Сл. лист града Крушевца“, бр. 6/11,3/14 и 4/14) и члана 22. став 1. тачка 6. Статута града Крушевца („Сл. лист града Крушевца бр.15/18 и 11/24)

Скупштина града Крушевца, на седници одржаној дана 2026. год,
донела је

ПРОГРАМ КОНТРОЛЕ И СМАЊЕЊА ПОПУЛАЦИЈЕ НАПУШТЕНИХ ПАСА И МАЧАКА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРУШЕВЦА

1.УВОД

Програм контроле и смањења популације напуштених паса и мачака на територији града Крушевца представља програм чији је циљ смањивања бројности популације напуштених паса и мачака и одржавање тако ограничене популације ради остваривања следећих циљева: ограничавање на прихватљиву меру популације напуштених паса и мачака који живе на јавним површинама: унапређивање добробити и здравља власничких и невласничких паса и мачака: промовисање одговорног власништва; стварање и одржавање популације паса и мачака која је имуна на беснило или у којој више нема беснила; смањивање ризика од осталих зооноза; смањивање других ризика за здравље (нпр. паразитоза); заштита животне средине и других животиња од ризика; превенција илегалне продаје и трафикинга паса и мачака (у даљем тексту: животиње).

Град Крушевац препознаје значај контроле популације паса на начин којим се не изазива непотребна патња животиња, а истовремено штити здравље људи. Програм дефинише мере и методе које ће на најадекватнији, одржив и хуман начин у временском периоду од пет до десет година смањити бројност популације напуштених паса и мачака који живе на јавним површинама до максималне величине популације напуштених паса и мачака, односно горње границе популације напуштених паса и мачака која може да опстане на станишту, на основу расположивости ресурса (храна, вода, склониште) и прихватања од стране људи. Процене су да је максимална бројност популације напуштених паса који живе на јавним површинама за територију града Крушевца износи око 1.600 јединки. Прекобројност, нарочито популације паса на јавним површинама града узрокује настанак следећих стања:

- **Болести-** Пси су директни извори и преносиоци разних инфективних и паразитских болести заједничких животињама и људима (беснило, ехинококоза, токсоплазмоза, аскаридоза, демодикоза, пантљичара, шуга, крпељи и буве итд).
- **Агресивност и уједљивост** – Напуштени пси своју агресивност углавном испољавају према псима који имају власника али су и чести напади на људе.

- **Бука** - Лавез паса достиже вредност између 80 и 120 dB
- **Прљаве јавних површина** - Пси преко урина и измета загађују јавне површине и преносе паразите и микроорганизме.
- **Непријатни мириси**-Разна кожна обољења, прљава длака и кожа као и измет и урин извор су непријатних мириса.
- **Примарно предаторство** - Напуштени пси нападају и убијају ситне домаће животиње.
- **Секундарно предаторство** - Напуштени пси лишени брике и надзора налазе извор хране у лешинама угуинулих животиња чијим развлачењем шире заразне болести.
- **Компетенције за отворен простор** – Напуштени пси настањују и заузимају јавне површине и нападом на псе познатих власника штите своје станиште.
- **Нематеријална и материјална штета** - Нападом и повређивањем људи и животиња наноси се знатна нематеријална и материјална штета.
- **Саобраћајни удеси** - Велики број саобраћајних удеса управо су изазвани неконтролисаним кретањем паса по саобраћајницама.

Због свега наведеног, кључне превентивне мере за смањење и контролу популације напуштених и невластничких паса и мачака и штета које они наносе су:

1. Примена важеће законске регулативе,
2. Измене и допуне Одлуке о делатности зоохигијене ,
3. Стимулација стерилизације, вакцинације и обележавања власничких паса,
4. Увођење ЦНР програма (ухвати-стерилиши и пусти)
5. Подизање радних капацитета Службе за зоохигијену

2. ПОЈЕДИНИ ИЗРАЗИ УПОТРЕБЉЕНИ У ОВОМ ПРОГРАМУ

- 1) **Власник животиње** јесте правно или физичко лице, односно предузетник, које има право чувања, држања, узгоја, репродукције, превоза и које је одговорно за живот, заштиту здравља и добробити животиња;
- 2) **Добробит животиња** јесте обезбеђивање услова у којима животиња може да остварује своје физиолошке и друге потребе својствене врсти, као што су исхрана и напајање, простор за смештај, физичка, психичка и термичка удобност, сигурност, испољавање основних облика понашања, социјални контакт са животињама исте врсте, одсуство непријатних искустава као што су бол, патња, страх, стрес, болести и повреде;
- 3) **Добра ветеринарска пракса** јесу принципи професионалног понашања и спровођења система управљања квалитетом рада субјеката који обављају ветеринарску делатност у складу са правилима ветеринарске етике;
- 4) **Злостављање животиње** јесте свако поступање или непоступање са животињама којим се намерно или уз нехата изазива бол, патња, страх, стрес, повреда, нарушава генетска целовитост животиње и изазива смрт;
- 5) **Изгубљена животиња** јесте животиња која је напустила власника, односно држаоца, без његове воље и коју он тражи;
- 6) **Кућни љубимац** јесте свака животиња која се држи ради дружења;
- 7) **Пажња доброг домаћина** јесте обезбеђивање услова којима се задовољавају животне потребе животиње, као што су довољна количина квалитетне хране и воде,

простор за кретање, исхрану и одмор, заклон, микроклиматски и хигијенски услови живота, присуство и контакт са животињама исте врсте и очување физичке, психичке и генетске целовитости животиње, као што је предуземање и спровођење превентивних, дијагностичких, хигијенских, терапеутских и других мера ради очувања здравственог стања животиње и спречавања настанка повреда, болести, стреса, бола, патње, страха и смрти животиње;

8) **Лишавање животиње живота** јесте поступак којим се животињи одузима живот на начин који изазива тренутну смрт;

9) **Прихватилиште за животиње** јесте објекат који служи за привремени или трајни смештај напуштених и изгубљених животиња и помоћ и бригу о напуштеним и изгубљеним животињама;

10) **Технопатија** јесте поремећај здравственог стања животиње проузрокован грешкама у процесу држања, односно репродукције животиње, а који се испољава као физикопатија (болести и повреде) и етопатија (поремећаји у понашању);

13) **Стерилизација** је хирушки захват, који изводи овлашћени ветеринар и који подразумева овариохистеректомију женки и кастрацију мужјака, а примењују се у терапеутске сврхе и у сврху контроле популације;

14) **Усвајање животиње** је преузимање животиње из прихватилишта за животиње, на сталну бригу и негу у складу са Законом о добробити животиња постоје кућни љубимац, а лице које је усвојило њен власник;

15) **Удомљавање животиње** је узимање напуштене животиње, која борави на јавној површини, на сталну бригу и негу у складу са Законом о добробити животиња, чиме животиња постоје кућни љубимац, а лице које је удомило њен власник.

3. ОСНОВНА НАЧЕЛА

Град Крушевац, као јединица локалне самоуправе, кроз Програм смањења и контроле популације напуштених паса на својој територији, руководи се следећим начелима:

- 1) **Начело континуитета:** Програм се наслања на Одлуку о држању домаћих животиња и кућних љубимаца на територији града Крушевца;
- 2) **Начело свеобухватности:** Програм се односи на целокупно решавање проблема у вези са држањем животиња будући да је неодговоран однос према животињама, њихово неадекватно држање и гајење, као и напуштање и занемаривање, проблем који у великој мери утиче на повећање броја напуштених животиња, због чега је потребно предузети мере које би резултирале повећањем одговорности власника животиња;
- 3) **Начело одрживости:** Програм успостављања система контроле и смањења популације напуштених паса на територији града Крушевца, који ће трајно решити овај проблем, односно континуирано га контролисати;
- 4) **Начело сарадње:** Програм се спроводи уз заједничке напоре и сарадњу надлежних државних и локалних власти, ветеринарских организација, ЈКП "Крушевац", Организација за заштиту животиња и грађана.

4. ЦИЉЕВИ И ОСНОВЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

4.1. Циљеви

4.1.1. Основни циљ Програма је **смањење популације напуштених паса и мачака** на јавним површинама града Крушевца. Реализацијом овог Програма успоставља се минималан и контролисан број напуштених паса и мачака на јавним површинама, чиме се избегавају непријатности и теже последице по грађане и саме животиње.

4.1.2. **Контрола популације напуштених паса и мачака** се превасходно постиже заустављањем њеног даљег раста, хуманим хватањем, транспортом и планским збрињавањем у Прихватилишту али и промовисање и стимулацијом стерилизације власничких паса у складу са позитивним правним прописима, те мерама против напуштања паса, са активним и одговорним учешћем свих друштвених чинилаца.

4.1.3. Изградња система за трајну контролу и праћење смањења броја напуштених паса и мачака, са активним и одговорним учешћем свих друштвених чинилаца.

4.2. ОСНОВЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

4.2.1. Законска регулатива :

Законска регулатива је кроз републичке и локалне прописе регулисала ефективне, превентивне мере које се односе на: Регистрацију и обележавање паса, вакцинацију, одговорност власника, забрану напуштања кућних љубимаца и поступке са напуштеним животињама. Ова регулатива је дефинисана сетом републичких закона, правилника, упуства и одлука на нивоу локалне самоуправе.

4.2.2. **Регистрација и обележавање** свих паса је кључна превентивна мера, којом је олакшан надзор над његовим кретањем, односно проналажењем изгубљених, напуштених паса.

4.2.3. **Стерилизација** је једна од мера којом се, спречавањем неконтролисане репродукције, смањује број напуштених паса на јавним површинама и регулише бројност њихове популације у прихватилишту, а такође се успоставља контрола репродукције власничких паса чиме би се у наредном периоду решио проблем напуштених паса. Стерилизацију и хирушки захват изводи ветеринар, а подразумева овери-хистеректомију женки и кастракцију мужјака а примењује се у терапеутске сврхе и у сврху контроле популације. У том циљу, потребно је предузимање активности које би грађанима, односно власницима и држаоцима приближили ове мере и подстакли их на њихову што ширу примену.

4.2.4. **Подизање капацитета зоохигијенске службе ЈКП "Крушевац"**. У смислу подизања капацитета посебно треба посебно обратити пажњу на :
-техничку опремљеност службе за хватање, превоз, лечење и збрињавање,

-обученост и стручни профил радника,
-смештајне капацитете прихватилишта.

4.2.5. **Усвајање и удомљавање** је најхуманији начин збрињавања напуштених паса и мачака. Све животиње које се дају на усвајање морају бити вакцинисане и микрочиповане, а на оне које су удомљене требало би по удомљавању, од стране новог власника, да прођу исти третман као и усвојене животиње.

4.2.6. **Сарадања** свих учесника у ланцу решавања проблема напуштених паса и мачака и преузимање одговорности за свој део извршења Програма.

4.2.7. **Образовање и информисање:** Циљеви образовања и информисања су упознавање власника паса и мачака као и грађана са особинама и потребама паса, сопственим мотивима држања паса и мачака и законским обавезама власника паса и мачака. Поред тога грађани се морају упознати са елементима Програма у циљу бољег разумевања права и одговорностисвих учесника у ланцу решавања проблема, а нарочито обавеза власника паса и мачака.

4.2.8. **Еутаназија** је најефикаснија мера контроле и решавања проблема напуштених животиња, а по препоруци Светске здравствене организације може се спроводити једино и само као убиство из милосрђа над болесним животињама које су неизлечиво болесне, или ирепарабилно повређене и то у терминалном стадијуму болести или повреде када је немогуће отклонити болове.

5. РАЗЛОЗИ ЗА ПРИМЕНУ ПРОГРАМА

Имајући у виду законску регулативу, а сагледавајући све аспекте тренутног стања, прихватајући хуманији и савременији приступ у решавању наведеног проблема, као основ за примену Програма апострофирани су следећи разлози:

- **ПРОБЛЕМИ СА НАПУШТЕНИМ ПСИМА И МАЧКАМА** – који се решавају кроз примену свих мера предвиђених овим Програмом.
- **СОЦИЈАЛНО-БЕЗБЕДОНОСНИ** - смањење броја напада напуштених паса на грађане.
- **ХИГИЈЕНСКО-ЕКОЛОШКИ** - спречавање растурање отпада, што резултира смањеним прљањем и загађивањем јавних површина града Крушевца.
- **ЗДРАВСТВЕНИ** - спречавање ширења заразних болести међу животињама, као и болести које су заједничке за људе и животиње (зооноза), а нарочито беснила и ехинококозе.
- **ЕКОНОМСКИ** - смањење броја захтева грађана, као и поднесених тужбених захтева, за надокнаду штете настале уједина напуштених паса, чиме би се уштедела значајна средства која би се усмеравала у реализацију Програма.
- **ЕДУКАТИВНИ**-реализација разних едукативних програма намењених подизању укупне свести грађана, нарочито деце, са посебним акцентом на одговорно власништво над кућним љубимцима и однос према напуштеним животињама.
- **ХУМАНИ ОДНОС ПРЕМА ЖИВОТИЊАМА** - хумано поступање са животињама је мера у интересу и људи и животиња, подстиче

међусобну толеранцију а то су уједно и најважнији разлози за доношење овог Програма.

6. ПРЕГЛЕД СТАЊА

Знатан број напуштен паса и мачака на територији града у највећој мери представља последицу понашања власника, грађана и природне репродукције животиња.

Основни разлог настанка и сталног увећавања овог проблема је неодговорно власништво и законска регулатива која исто не кажњава. Полазећи од утврђених околности, постојеће стање карактеришу следећи проблеми и резултати:

- 1) Непоштовање важећих прописа који се односе на држање и заштиту домаћих животиња, посебно кућних љубимаца, односно неизвршавање обавеза власника паса и неадекватна контрола спровођења прописа.
 - 2) Немарност грађана у погледу начина и места одлагања отпадних материја који могу послужити као храна напуштеним псима, а чиме се обезбеђују услови за њихов опстанак и одржавање.
 - 3) Власници паса често показују изразити немар и незаинтересованост да поштују обавезе у погледу начина извођења паса или забране њиховог увођења на одређене површине и објекте, као и обавезе да површине које пас загади без одлагања очисте и уклоне њихов измет.
 - 4) Не постоји јединствена база података о стерилисаним псима познатих власника, као што недостају подаци о укупном броју паса познатих власника, њиховој расној, полној и старосној структури.
 - 5) Низак општи образовни ниво и свест грађана у погледу епидемиолошких, епизоотиолошких, еколошких проблема проузрокованих неодговарајућим начином држања паса.
 - 6) Непостојање планског програма сарадње органа локалне самоуправе са удружењима за заштиту животиња.
- Степен општег образовања широке популације грађана врло тешко се мења, међутим присуством ове теме у медијима широка популација се усмерава на проблематику и примећено је да долази до већег броја интервенција после сваког гостовања надлежних у медијима.
- 7) Стерилизација напуштених паса на територији града Крушевца се системски спроводи кроз реализацију „Програма делатности зоохигијене“ ЈКП Крушевац:
У протеклом периоду (2023-2025) стерилизација и кастрација напуштених паса која се прими у Прихватилиште се реализовала у планираном обиму од 1100 паса. Податак о извршених стерилизација говори о значајном доприносу решавања проблема са напуштеним псима на територији града Крушевца.
 - 8) Усвајање/удомљавање напуштених паса је тракође значајан сегмент смањења и контроле њихових популација на јавним површинама града. У протеклом периоду (2023-2025) из градског прихватилишта под управом ЈКП „Крушевац“ усвојено је 780 паса који су нашли свој дом.

9). Не постоје подаци о броју напуштених паса о којима се старају удружења за заштиту животиња и грађани као појединци.

10). На територији града Крушевца постоји једно прихватилиште којим управља ЈКП „Крушевац“. На иницијативу града Крушевца, који је препознао проблем напуштених паса, ЈКП „Крушевац“ је организовао Зоохигијенску службу у ЈКП „Крушевац“ 2006. године. Тада је отворено прво прихватилиште у Крушевцу на локацији насељеног места Срње. Град Крушевац је 2023. године је изградио ново Прихватилиште, површине 835 м² (боксеви) и 89,52 м² (управна зграда) на новој локацији у близини управне зграде Предузећа.

Укупна површина прихватилишта је 924,52 м². Смештајни простор паса:

-нечисти део (отворени део)-35м²

-нечисти део (наткривени део) -два бокса-7.5 м²/боксу

-појединачни боксеви (18 бокса укупно) 7.5 м²/боксу

-отворени боксеви/групни смештај (11 бокса) и то површина: 80м², 60м², 50м², 40м², 35м², 70м², 70м², 70м², 70м², 40м², 40м²

-просторија за опоравак паса-25м²

Поред смештајног простора за псе, прихватилиште поседује управну зграду, која поседује: просторију за одмор радника, свлачионица, wc, ветеринарска амбуланта, канцеларија, купатило, простороја за смештај хране, кухиња за псе.

У предходном периоду (2023-2025) на хуман начин ухваћено 2206 паса.

Опис стања односно рада у прихватилишту : Сви пси који се на хуман начин ухвате на терену фотографишу се и пише се записник о хуманом хватању паса на терену. Након тога се доводе у прихватилиште за напуштене псе, где се прво проверава да ли су обележени микрочипом. Сваки новопримљени пас прво се смешта у нечисти део прихватилишта како не би дошао у додир са другим псима. После тријаже, свака јединка се третира против екто и ендопаразита. Пси непознатог здравственог статуса морају да бораве у нечистом делу прихватилишта до момента утврђивања здравственог статуса. Пре пријема нових паса смештајни простор нечистог дела прихватилишта се темељно пере, чисти и дезинфикује. Сваком новопримљеном псу мора да се утврди идентитет. Сваког новопримљеног пса мора да прегледа ветеринар и то најкасније 24 часа по пријему, ради утврђивања здравственог статуса. Након клиничког прегледа, ветеринар све здраве псе обележава микрочипом и вакцинише против беснила. Пси лошијег здравственог стања се одвајају у посебан бокс нечистог дела, где се опорављају. После чишћења од паразита, вакцинације против беснила и обележавања микрочипом, пас се шаље на кастрацију/стерилизацију у Ветеринарску станицу „Крушевац“ са којом је склопљен уговор о пословно-техничкој сарадњи. Након стерилизације/кастрације пси се смештају у просторију за опоравак, где се прати њихово здравствено стање 5-7 дана. Након опоравка, пси се смештају у боксе (групне или појединачне) у зависности од карактера и понашања. Организација рада у Зоохигијенској служби је организована са кадровским потенцијалом од 13 запослених који су добили сертификат о обуци Факултета ветеринарске медицине из Београда.

Радно време Зоохигијенске службе је од 7:00 до 21:00 часова, а суботом и недељом од 7:00 до 12:00 часова (субота : терен и прихватилиште, недеља: прихватилиште).

11) Није се вршило истраживање јавног мњења у односу на присуство напуштених паса и мачака луталица као и последице њиховог задржавања на јавним површинама.

12) Вишегодишњи развој предузећа ЈКП „Крушевац“ је пратио и развој Зоохигијенске службе која са ветеринарском станицом чину јаку основу за решавање проблема напуштених и невластичких паса.

13. У предходном периоду ЈКП „Крушевац“ је успоставило адекватан однос са јавношћу, односно системом информисања јавности и едукацију.

- Кроз организацију и учешће ЈКП „Крушевац“ у више наврата у акцијама удомљавања паса „ Дан отворених врата“, је информисало и едуковало ширу јавности кроз непосредне контакте са грађанима.

7.ПРЕДЛОГ РЕШЕЊА

Програм се састоји од фаза које се могу третирати као одвојени пројекти. Реализацији свих пројеката треба да предходи усаглашавање важећих одлука са законском регулативом и синхронизација напора надлежних градских служби, републичких служби као и заинтересованих удружења грађана за реализацију Програма.

1.Програм CNR (успостављање и спровођење), уређује се успостављање , организација и спровођење програма.

-Програм за ограничавање бројности популације уличних паса заснован на CNR (Catch-neuter-release)-ухвати-стерилиши-пусти. Програм подразумева хватање напуштених паса стерилизацију, вакцинацију и третман, видно обележавање и враћање здравих неагресивних животиња на подручје на којем су ухваћени.

-Подручја на које се враћају напуштени пси не могу да буду локације око дечијих вртића, школских дворишта и болница.

-враћени пси се и даље сматрају напуштенима и траже се њихови удомитељи.

1.а Циљ успостављања CNR програма

-смањење броја напуштених паса на хуман начин,

-спречавање неконтролисаног размножавања,

-смањење ризика по јавно здравље и безбедност грађана

-унапређење добробити животиња

-усклађивање са националним и међународним стандардима

1.б.Носиоци програма

Спровођење програма врше:

-Град Крушевац

-ЈКП „Крушевац“

-Овлашћене ветеринарске службе

-Организација цивилног друштва

1.в. Начила спровођења:

Пси се хватају хумано, транспортују, стерилишу, задржавају минимално потребно време и враћају на место хватања у складу са уговором између ЈКП „Крушевац“ и овлашћене ветеринарске службе .

1.г. Води се евиденција о сваком псу локацији, третману, датуму враћања, идентификацији.

2.Регистрација и обележавање свих паса и мачака

Потребно је дефинисати Одлуком о држању домаћих животиња на територији града Крушевца да су власници и држаоци паса и мачака дужни да омогуће ветеринарским станицама и ветеринарским амбулантама да врше вакцинацију паса и мачака у складу са Програмом мера здравствене заштите животиња. Вакцинисани пси морају се трајно обележити у складу са посебним прописом. Обележавањем и регистровањем паса и мачака стварају се услови једноставније проналажење власника или држалаца уколико напусте или изгубе животињу, односно не спречавају неконтролисани излазак из дворишта на јавне површине. Санкционисањем оваквог поступка стварају се услови за успостављање одговорности власништва.

3. Подизање капацитета Зоохигијенске службе ЈКП „Крушевац“ :

Град Крушевац је у складу са Законом о добробити животиња обезбедио ново прихватилиште које је почело са радом 2023. год.. Поред нових и бољих услова потребно је обезбедити подизање капацитета Зоохигијенске службе кроз:

- техничку опремљеност служба за хватање, превоз, лечење и збрињавање,
- обученост радника (надлежна Управа за ветерину),
- унапређење смештајних капацитета.

4. Стерилизација и хирушки захват

Стерилизацију и хирушки захват изводи ветеринар, а подразумева хистеректомију женки и кастрацију мужјака а примењује се у терапеутске сврхе и у сврху контроле популације. Овом мером најефикасније се смањује популација напуштених паса и мачака, регулише бројност популације у прихватилишту као и њихова неконтролисана репродукција. У том циљу потребно је предузимање активности које би грађанима, односно власницима и држаоцима приближили ове мере и подстакли их на њихову што ширу примену.

5. Удомљавање

Удомљавање напуштених паса из прихватилишта је најхуманији начин њиховог збрињавања и том приликом морају бити вакцинисани, стерилисани и обележени. Сарадња са друштвима за заштиту животиња мора бити на највишем нивоу како би информисање грађана о могућностима удомљавања паса из прихватилишта дало очекивани ефекат.

6. **Пројекат информисања** и едукације грађана у сарадњи са ветеринарском и комуналном инспекцијом у складу са законом којим се уређује ветеринарство, а односи се на идентификацију, стерилизацију и др.

7. Појачана контрола и примена мера за неодговорне власника паса у складу са важећим законским прописима.

8. **Ускладити Одлуку о држању домаћих животиња на територији града Крушевца** са Правилником о условима које морају да испуњавају прихватилишта и пансиони за животиње(„Сл.гласник РС“, бр.19/12).

9. **ЈКП „Крушевац“ ће по прибављеном мишљењу организационе јединице Градске управе надлежне за комуналне послове обележити јавне површине на којима се пси могу пуштати без поводника.**

10. Стална контрола спровођења програма.

8.ЕЛЕМЕНТИ ПРОГРАМА

8.1.Збрињавање напуштених паса у прихватилиште

ЈКП“Крушевац“ спроводи послове из области комуналне зоохигијене у сарадњи са комуналном и ветеринарском инспекцијом у име и на рачун Града Крушевца у складу са Законом о комуналним делатностима и по Статуту Града.

У смислу испуњавања циљева Програма врши се хумано хватање напуштених животиња на јавним површинама Града, а нарочито кад се стручном анализом надлежне службе установи да је њихов број на одређеној локацији превазишао капацитет те локације и да је тиме угрожена безбедност грађана и у случајевима када постоји надлежност других органа.

Хватање напуштених паса и мачака на јавним површинама Града Крушевца обавља зоохигијенска служба ЈКП“Крушевац“а у циљу смањења популације напуштених паса на јавним површинама.

Напуштени пси се хватају савременим методама и средствима на начин који ће изазвати најмањи ниво страха, бола, стреса код пса који се хвата.

Након хватања напуштених животиња које су се налазиле на јавним градским површинама, исте се транспортују до прихватилишта на начин и у складу са Законом.

Пси и мачке које су екипе зоогигијенске службе ЈКП „Крушевац“ ухватиле на јавним површинама Града, збрињавају се у градском прихватилишту.

Пси и мачке који су напуштени и који се обрађују по овом Програму биће евидентирани у бази података о напуштеним псима.

У прихватилишту се са напуштеним псима поступа у складу са Законом и добром ветеринарском праксом.

Сви напуштени пси и мачке, који су доведени од стране зоохигијенске службе ЈКП“Крушевац“или грађана у прихватилишту морају бити прегледани. Уколико се установи било какво обољење, такви пси се у складу са проценом овлашћеног ветеринара подвргавају ветеринарском прегледу до излечења.

Све напуштене животиње које су доведене у прихватилиште а за које је клиничким прегледом констатовано да су здраве, морају се подвргнути вакцинацији против инфективних болести).

Ако је животиња агресивна, изузетно стара, повређена, неизлечиво болесна и кахектична, а по одлуци одговорног лица, овлашћеног ветеринара, таква животиња се може трајно задржати у прихватилишту или лишити живота у складу са Законом.

Одлуку о лишавању живота пса мора да прати медицинска документација која оправдава еутаназију.

Једини валидан доказ власништва над псом представља обележеност животиње(тетоважа, микрочип) или приложени пасош животиње уз писмену изјаву власника.

8.2.Усвајање и удомљавање

Усвајање, односе удомљавање, животиње представља најхуманији начин збрињавања којим се напуштеним псима и мачкама обезбеђује трајни дом.

Лице које усваја пса из прихватилишта приликом усвајања закључује Уговор о усвајању са ЈКП "Крушевац" којим су регулисана права, обавезе и међусобни односи.

8.3. Удружења и организације за заштиту животиња

Удружења која су регистрована у складу са законом којим се уређује регистрација и оснивање удружења и чији циљеви су усмерени на заштиту добробити животиња, дужна су да раде на ширењу свести и информисању јавности о добробити животиња. Зоохигијенска служба сарађује са Удружењима за заштиту животиња и уколико постоје могућности може сместити ухваћене псе и мачке у прихватилиште.

8.4. Едукација

Едукација представља један од кључних сегмената контроле бројности напуштених паса и мачака и једну од најважнијих мера против напуштања кућних љубимаца.

Све генерације грађана треба да буду обухваћене едукацијом, с тим што је приступ прилагођен узрасту, а посебно власници паса, овлашћени ветеринари, представници медија.

Едукација власника треба првенствено да подстиче њихову већу одговорност, да би се смањила учесталост напуштања кућних љубимаца, али мора бити усмерена ка бризи о псима, понашању животиња и превенцији уједа.

Ветеринарска станица са стручне стране врше едукацију грађана промовише одговорно власништво, а нарочито превентивне мере усмерене ка нежељеној репродукцији кућних љубимаца и треба да има главну улогу у превенцији и бризи о добробити животиња, као и да буде укључена у контролу популације паса координирајући своје активности са надлежним градским и државним институцијама.

Едукација грађана а посебно деце предшколског и школског узраста о поступању према напуштеним животињама.

9. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН

Овај Програм ће се реализовати у складу са Одлуком о делатности зоохигијене из буџета града Крушевца а на основу Одлуке о обављању делатности зоохигијене

1. Рад зоохигијенске службе кроз реализацију годишњег Програма пословања.
2. Набавку и одржавање средстава и опреме за рад Зоохигијенске службе.
3. Сарадња са невладиним организацијама (донације).
4. Сарадња са медијима.
5. Сарадња са ветеринарским организацијама.
6. Организацију едукативних и промотивних манифестација.
7. Сарадња са Факултетом ветеринарске медицине.

10. ПРЕДЛОГ ДИНАМИКЕ, СПРОВОЂЕЊЕ И ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

Обзиром на садашње стање, обимност проблематике и материјалних могућности реализација Програма вршиће се фазно. Код фазног решавања водиће се рачуна о приоритетима и законским обавезама. Након пет година примене овог Програма очекује се стабилизација популације напуштених паса а након десет година њихово смањење.

I фаза

- Усклађивање градских одлука са законском регулативном,
- Увођење ЦНР програма,
- Подизање капацитета Зоослужбе и стварање техничко-технолошких предуслова за квалитетан рад,
- Стимулација стерилизације власничких паса,
- Промовисање одговорног власништва и обележавања власничких паса приликом њихове прве посете ветеринару,
- Удомљавање напуштених/невласничких паса.

II фаза

- Спровођење пројекта ЦНР,
- Наставак активности на унапређењу функционисања капацитета зоохигијенске службе,
- Наставак стимулације стерилизације власничких паса,
- Наставак промовисања одговорног власништва,
- Наставак удомљавања напуштених и невластничких паса,
- Стална контрола спровођења општих аката којима је регулисана ова област.

Програм спроводи као директни извршилац, ЈКП „Крушевац“, уз учешће и других субјеката а у сарадњи и под надзором Одељења за инспекцијске послове Градске управе Крушевац.

11. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Даном ступања на снагу овог програма престаје да важи Програм контроле и смањења популације напуштених паса и мачака („Службени лист града Крушевца“ бр. 7/14)

Образложење

Чланом 54. став 1. Закона о добробити животиња („Службени гласник РС“, бр. 41/09) предвиђено је да су органи јединица локалне самоуправе дужни да израде и

спровode програм контроле и смањења популације напуштених паса и мачака према спецификацијама средине. Град Крушевац је донео Одлуку о држању домаћих животиња на територији града Крушевца („Службени лист Града Крушевца“ бр. 6/11, 3/14 и 4/14) којом се одређују ближи услови за држање и заштиту животиња као и дефинисање организације зоохигијенске службе које је поверено ЈКП „Крушевац“.

На територији града Крушевца проблем напуштених паса и мачака представља тему о којој се расправља више година. Значајнији адекватнији кораци решавања проблема покренути су формирањем Зоохигијенске службе у саставу ЈКП „Крушевац“ и изградњом Прихватишта што је представљало конкретну полазну основу и планско решавање наведеног проблема. Створени су услови за доношење конкретних аката који још конкретније дефинишу начине решавања проблема са напуштеним псима, очекујући у наредном периоду одговарајућу подршку и у законским решењима, а све у циљу смањења популације напуштених паса и њене адекватне контроле и одржавање у границама пројектоване бројности.

Анализирајући предходно и сагледавајући тренутно стање проблема са напуштеним псима а поступајући у складу са Законом и узимајући у обзир специфичност средине на целој територији града Крушевца, сачињен је Програм контроле и смањења популације напуштених паса на територији града Крушевца, који се састоји од међусобно повезаних целина које дефинишу основна начела, циљеве, разлоге за примену, преглед стања, предлог решења, финансијски план, динамику спровођења и праћење реализације.

ГРАДСКО ВЕЋЕ ГРАДА КРУШЕВЦА

бр. _____

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

Иван Манојловић